

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 7.

Luni 16. Februarie.

1842.

РЪГЪЧЪНЕА ДЕ ТОЛЕРАНЦІЕ.

(Din cartea de ргъчъне а Императълѣ Іосіѣ П. *)

Фіиндъ вечникъ, некъпринсъ! Тъ ещѣ къ тотъ сферииндъ ши драгосте — ал тѣъ соаре лѣминеазъ крецинълѣ кѣм ши атеистълѣ — плоаіа та родеце агри рѣтъчѣтълѣ, ка ши пе а дрепкърединчосълѣ, ши семинга де ори че виртъте е съдѣтъ ши лп ініма пѣрѣпѣлор ши а еретичѣлор. Аша дар тѣ фѣиндъ вечникъ, тѣ лѣведѣ пе міне: сферииндъ ши драгосте; тѣ лѣведѣ, кѣмкъ фелѣтрѣмеа пѣрерѣлор пѣ те опреце а фѣ Татъ вѣнефѣкторѣ а тѣтѣлор оаменѣлор. Ши еѣ фѣлтѣра та, съ фѣѣ маѣ пѣрѣин сферииндъ: съ пѣ лас, ка фѣешкаре дѣн сѣпѣши теѣ съ се лѣкѣне дѣе дѣпъ овѣчеѣл съѣ? съ прѣгопеск пе ачеѣа, карѣи кѣцетъ алфелѣ, пѣ ка міне, ши пе чеѣ рѣтъчѣдѣ съѣ лѣторк прѣн савѣе? Нѣ! Фѣиндъ атопѣтерпѣкъ че къ ата драгосте лѣмѣрѣдѣшеѣи зѣверсѣл! фѣе ачеаста департе де ла

mine! Еѣ воѣ съ тѣ асемепѣзѣ Дѣе, пе кѣт дѣ се поате асемѣна о фѣлтѣрѣ — воѣеск а фѣ сферииндъ ка Тѣне! — Де акѣм лѣколо тоатъ сіла концииндѣеї дѣн Статѣрѣле теле съ фѣе депѣртатъ. Unde есте врео релиѣе, каре пѣ неар лѣвѣда, а ізѣвѣ виртътеа ши а зрѣ пѣкатѣл? Дечѣ фѣе де кѣтрѣ міне сферииндъ ори ши чѣне, фѣешкаре дѣ се лѣкѣне Дѣе, вечникъ фѣиндъ! лѣ форма че і се паре лѣ маѣ вѣзѣ. Аѣ ѣе кѣвѣне ка рѣтъчѣрѣле мѣнѣдѣ съ трагѣ дѣпъ сіне ексѣлареа дѣн соѣетате? есте аспрѣмеа мѣлѣлокѣл де а кѣщѣга фѣхѣрѣле ши де а лѣтѣарче пе чеѣ рѣтъчѣдѣ? Сѣѣрѣлѣмате съ фѣе де акѣм лѣколо рѣшѣнате лѣ кѣтѣши а несферииндѣ! лѣн лок де ачеаста дѣлѣмеа легѣтѣрѣ а толерѣнѣеї ши а ізѣвѣрѣи фѣрѣдѣнѣ съ лѣмпрезне пе сѣпѣши теѣ пентрѣ тотѣеаѣна. Еѣ іцѣѣ, кѣмкъ воѣѣ аѣеа а вѣрѣи тѣлте грезѣтѣдѣ ши къ челе маѣ тѣлте се зрѣеск дѣла ачеѣа, карѣи пе сіне се пѣтеск слѣдѣ дѣе тале. Нѣ тѣ пѣрѣсѣ дечѣ къ а та пѣтере! лѣнтѣрѣеще тѣ къ ізѣвѣреа та, фѣиндъ вечникъ, пентрѣпѣсъ! ка аша еѣ тоате ачесте педечѣ съ ле трек порочѣт ши ка лѣдеа Дѣмнезеѣескѣлѣи пострѣ лѣвѣдетѣрѣи, кареа нѣчѣ де кѣм пѣ есте алта, дѣкѣт сферииндъ ши ізѣвѣре, съ фѣе прѣи міне лѣмпѣнѣтѣ. Амѣн!

*) Рѣгъчънеа де толеранѣе, сѣѣ толерѣнѣе, сѣѣ адекъ маѣ ромѣнеце рѣгъчъне пентрѣ-ка съ те фѣѣ сферииндъ ши ізѣвѣрѣи де алѣдѣ оаменѣ, аѣѣ ачеѣа ори че лѣе а крединѣеї вор аѣеа. — Ачест сѣѣмн докѣмент еѣе скос дѣн жѣрналѣ пѣмѣт „Correspondentѣа де Хамѣберг“ ла аѣнѣ 1787 №. 49 лѣ арѣіколѣл „Аѣстрѣа ла 18. Мартѣе.“

ADŪNARE DE ТРАКТАТЪРИЛЕ

че саѣ зрмат дитре прѣ пѣтерніка дѣпѣръѣие а Рѣсїи, шї палта Ноартъ; дѣсѣ ачелѣ нѣмаѣ, каре сѣлѣт не сѣма Принципатърилор Валахїи шї Молдавїи. Дѣченѣте дела пачѣ, че саѣ сѣвѣр- шїт ла Каїнарїк дѣ анѣл 1774 шї пѣлѣ ла чѣ де акѣм дела Акерман 1826, тѣлтѣчїте de

Констандин Радовїч дїн Голецїи,

мареле Логоѣлт де Цара де жос ал Принципатѣлѣ Валахїи. Бѣда, 1826.

Бїеле, че каѣтѣ спре фолосѣл овѣщї, фїе кѣт де мїк, есте кѣ мѣлт маї фолосїторїѣ де овѣще; де кѣт чел маї маре нїне, че каѣтѣ нѣмаѣ спре фолосѣл персонал.

Кѣтрѣ Чїтїтор!

Дѣтрѣа часть време, кѣнд прїп челе де акѣм дѣпѣчѣвїрї дѣтре ачесте 2 пѣтерї, нѣѣ довѣндїт Патрїа мѣлте ферїчїрї, шї чѣ маї дїптѣлѣ, довѣндїрѣ де Дома пѣтѣдѣтѣн, дѣпѣт але кѣрѣїа вѣце тѣсѣрї, шї а тѣтѣлор де овѣще фрадї Компатрїоцї, аудѣптѣ Нацїа дѣ скѣртѣ време маре фолос; сокогїнд кѣ нѣ пѣдїп фолос ва адѣче де а шї фїешчїне дїн лѣкѣиторїи ачестѣ Принципат ал Валахїи тоате капетеле де Трактатѣрї, че каѣтѣ спре фолоаселе Патрїи поастре, ам хотѣрѣдт, ка дѣпѣт пѣтерем сѣ адѣк шї еѣ ачест мїк фолос, адѣпѣндѣле шї тѣлтѣчїндѣле дѣ лїмѣва Нацїоналѣ, сѣ ле фак де овѣще кѣпоскѣте.

Дечї дѣр, довѣндїнд ачесте фолоасе, че сѣлѣт прїчїнѣїтоаре де тоате фелѣрїмїле ферїчїрилор, каре сѣ адѣпѣт, дїн негодѣл чел словод, дїн дешептарѣ шї лѣмїнарѣ прїп Шкоале, дїн дешѣртарѣ лѣксѣлѣ шї а левенїи, дїн дѣвѣрѣдїнарѣ їкономїи шї а вреднїчїи чѣ кѣвїнчоасѣ спре дешкїдерѣ тѣтѣлор продѣктѣрилор пѣтѣлѣтѣлѣ, шї а фаврїчїлор, шї спре орї че алтѣ вѣпѣт фа-

птѣ, че аѣ лѣмїнат шї аѣ дѣвогѣдїт шї не алте Нацїи; нѣ вѣ левенїдї ка фїешкаре дѣпѣт а са мессерїе сѣ адѣкѣ вїеле дѣпѣнѣдѣт дѣ фолосѣл овѣщеск, пѣрїндїи стрѣдѣндѣсѣ кѣ лѣкѣрарѣ пѣтѣлѣтѣлѣ, маїчїле дѣвѣрѣдїшїнд тоатѣ їкономїа кѣсїи, шї фїи тоцї де овѣще ал тот породѣлѣ алергѣнд ла Шкоале спре кѣщїгарѣ дѣвѣдѣтѣрилор.

Трактатѣрїле,

че шаѣ лѣват сѣвѣрїшїре, ла дѣпѣчѣвїрѣ, че саѣ зрмат дѣтрѣ прѣ пѣтерніка дѣпѣръѣїе а тоатѣ Рѣсїа, шї а Налтїи Морцї тѣрчещї, каре саѣ сѣвѣрїшїт ла тѣтѣра оцїрїлор апроаѣе де сѣтѣл Каїнарїк дѣ анѣл 1774. Іѣлїе 10. (к. в.?)

Дѣпѣтрадїи, шї Аѣтократорїи ачестор 2 пѣтерї, авѣнд де о потрївѣ поѣтѣ шї аплекаре де а сѣ сѣвѣрїшї рѣвоїѣл, шї де а сѣ дѣної пачѣ; аѣ дат ла чеї маї дела вале нѣмїдї дѣсѣрчїнарѣ, шї деплїна пѣтере, де а фаче дѣвоїалѣ, токтѣлѣ, дѣтешїере, адеверїре, шї дешѣвѣрїшїтѣ їскѣлїтѣрѣ а драгостїи дешпре амѣндоао нѣрѣїле; шї дешпре партѣ прѣ пѣтернїчїи дѣпѣръѣтесїи а тоатѣ Рѣсїа, саѣ орѣндѣїт Комїсѣл Петрѣ Романѣов, Генерал Фелдмаршал, стѣпѣлїтор оцїрїлор овѣщещї, откѣртѣиторїѣ ал Рѣсїи чеї мїчї, дѣлїащ шезѣторїѣ ла Шкоалѣ, шї Кавалер а Четелор Сѣїнтѣлѣ Andreї, Сѣїнт. Георгїе, Сѣїнт. Александрѣ Невскї, шї а Сѣїнт. Аннїи; їар дїн партѣ налтїи дѣпѣръѣдїи тѣрчещї саѣ орѣндѣїт, прѣ дѣналтѣл Bezїр Мѣссїн-Zadec-Мехемет Паша. Ачещї 2 маї марї стѣпѣлїторї аї Остїрилор авѣндѣшї дѣпрезнате воїцелеле, аѣ дѣтревїндѣт челе маї марї грїжї шї сїргїндѣе трїмїдїндѣсѣ дїн партѣ Bezїрѣлѣ ла анѣл 1774 Іѣлїе 5 ла тѣтѣра оцїрїлор а Фелдмаршалѣлѣ Петрѣ Романѣов кѣ деплїнѣ

пътере: Nisançi-Ресті-Ахмет-Ефенди; ши Ібраїм-Мізіміъ-Реіз-Ефенди, ши кз чел де къръ Фелдмаршал алес овцеск Локкциитор ши кз деплінь пътере, Николае Принципъл Реппін, Кавалеръа четелор де ал доїлъ ржнд де а Сѡїнт, Георгіе, Сѡїнт. Александръ Невскі, ши Алехіи сѡпт пзтеле де Вълтъръа чел алы, ши ал Холцаїн ал Сѡїнт. Анні; каріи ачецъ дпнаїнтъ Фелдмаршалълзі Комес Романцов саъ дптокміт, аъ сълършіт, ши аъ дптърїт іскълїнд кз печедїле лор вечніка паче дптре дппъръдїа Рѡсїї, ши Търчѡскъ, прїн челе маї дела вале Капете.

§. Дїн Капъа дїнтъї пе сѡма Валахії есте, кз: тоді ачеїа, че вор фї фъкът орї че грешалъ, ши сѡ гъсеск дп зїоа де а стъзї дп катерг, ши ла дпкїсорї, ши чеї дзпрїн цѡра търчѡскъ, тоді сѡ фїе ертаці, ши словозїдї де асѡ дптоарче кз овцѡскъ ертаре, ши фърдекътъш де пзцінь адъчере амінте де грешалеле лор, дъндѡлїсѡ ши кїар ачеле трепте че аъ авѡт, кзт ши тоате аверїле лор, че маї паїнте стъпълїѡ, фърде а рѡ фї словод пїчї зпъл алтѡ сѡ факъ ачестор чѡ маї пзцінь печїпсте саъ педрептате, тъкар кз орї че фелїз де прїчїпзїре; чї маї въртос фїешкаре дптр'ачештѡ, сѡ поатъ тръї сзпт паза, ши ѡкротїрѡ прѡвїлїмор, ши а обїчѡзрїлор локълї, дппрезпъ кз Компатрїоції лѡї.

§. Кан. 16. Прѡ пзтерїка дппъръдїе а тоате Рѡсїї, дѡ дп стъпълїрѡ Порції, Бассаравіа кз оранїл Акерман, Кїмі, Істаїл кз алте Махалале, ши сате, ши кз тоате дппрежъръа лор, кзт ши четатѡ Bender. Ашїждерѡ дѡ ла Стъпълїрѡ Порції амъндоао Принципатърїле Валахії ши Молдавії, кз тоате четъдїле, ши сателе,

ши кз тоате копрїнсърїле, че дптр'ачесте сжпт, кз дпдаторїре ши овцѡскъ фъгъдзїалъ, де а пъзї кз амърънтѡ чѡле маї дела вале дптокмірї.

а) Де а пъзї о вечнїкъ пeadтѡчере амінте де орї че фаштѡ, а верї кърѡїа лъквїтор ал ачестор Принципатърї, де орї че трѡптѡ, саъ старе, пзте, ши пѡм ва фї, фърде деосевїре, лъсѡнд тоате клеветїрїле, че сѡ вор фї фъкът дппотрїва ачелора, дп вечнїкъ зїтаре, тъкар ши де сѡвор фї клеветїт: кз аъ дптревзїнцат мїжлоаче дппотрївїтоаре кїар спре сзпърарѡ прїчїпїлор палтїї Порції, ши ка сѡ се пъзѡскъ ачастѡ дптокміре дптокмаї дѡпъ Капъа чел дїнтъї, сѡ ши дптемеїезе дп трептеле ши воерїїле, че вор фї авѡт дпнаїнтѡ рѡсѡїлї.

б) Кз кз пїчї зп мїжлок сѡ пз попрѡскъ търтърїсїрѡ а леції крепїнеції; чї сѡш айѡ деплїнь словозенїе; ашїждерѡ пїчї сѡ попрѡскъ зїдїрѡ вїсерїчїлор дїн поѡ, ши префачерѡ челор векі.

в) Сѡ дптоаркѡ ла Мжпвстїрї, ши ла тоді чеїмалці стъпълїї тоате локърїле, ши аверїле, пе каре дїн векіме ле авѡ сѡпт стъпълїрѡ лор, каре сѡ вор фї лъат де търчї дппотрїва дрептъдїї) че сжпт спре пърдїле Брѡїлїї, Benderѡ, Хетїлѡ ши алтеле, че пълъ ши дп зїоа де а стъзї сѡ пзтеск раїа.

д) Сѡ чїнстѡскъ, ши сѡ адъкъ степенїе къръа клїросъа вїсерїческ дзпъ кзт сѡ кзвїне ла зп асемеѡ характер.

е) Сѡ дѡ словозенїе ла фїешкаре фамїліе, че ва вої сѡш ласе Патрїа, ши сѡ лъквїаскъ дп алте църї, де а пзтѡ сѡпїа тоате аверїле лор; ши ка сѡ сълършїѡскъ ачеле фамїлії тоате треvзїнцеле

*)

лор, съ се пѣе сорок де зп ап, ка дптрѣ ачасть време, съ поатъ ачеіа аш фаче словоѣ мѣтаре де тоате лѣкрѣрїле; каре сорок тревѣе съ се сокотѣскъ дпн зїоа че саѣ проповедѣт ачасть дппѣчїре.

f) Съ пѣ чѣе пічі ванї, пічі врезн алт лѣкрѣ, че съ кзвенѣ ла сокотелїле трукѣтеї времї, мѣкар дела верї каре пѣм.

g) Съ пѣ чѣе дела ачесте доао Принципатѣрї пічі зп вїр, саѣ вре о алтѣ платѣ пентрѣ тоатѣ времѣ рѣсвоїзлї, чї маї вѣртос пентрѣ мѣлтеле сѣпѣрѣрї, шї пѣгѣбї че аѣ сѣферїт дптрачеле времї, дпкъ 2 апї съ пѣ дѣ пічі зп вїр, сокотїндѣсѣ дпчеперѣ апїлор, дѣпѣ дптѣрїрѣ ачестїї дптокмїрї.

h) Дѣпѣ тречерѣ ачестїї времї де 2 апї, съ аївѣ тоатѣ вѣна кзѣетаре, шї чѣ прїп пѣтїндѣ дѣрнїчїе ла черерѣ вїрѣрїлор шї харачїзлї, каре тревѣе съ се зрѣѣе дп dare де ванї, прїмїндѣї ванїї прїп мїжлокѣл орѣндѣїдїлор трїмїшї, че съ вор трїмїте ла фїешкаре сорок де 5 апї. Шї дѣпѣ сѣвѣршїрѣ ачестѣї вїр, пічі зп Пашѣ саѣ отѣкрѣтїтор, саѣ врезн алт образ, съ пѣї поатѣ аї маї сѣпѣра, пічі съ маї чѣе алт кїп де вїр саѣ харач, сѣпт врезн алт пѣме, саѣ прїчїнѣїре; чї маї вѣртос съ фїе лѣсадї дп одїхрѣ, спре ашї прїмї прївїлегїїрїле лор, врїп каре съ вѣкѣра шї дп времѣ, кѣнд дппѣрѣдѣ Сѣлтапѣл Мѣа-мет ал 4-мѣ прѣ дорїтѣл пѣрїпте ал дппѣрѣдїї сале.

i) Ка Домнїї Принципатѣлї Валахїї шї Молдавїї, съ аївѣ вое фїешкаре де а авѣ дп Царїград оаменї орѣндѣїдїї пентрѣ прїчїнїле а лецїї крешїнецїї, каре образе, вор авѣ сїргзїндѣ шї пентрѣ прїчїнїле ачестор 2 Принципатѣрї, кѣтрѣ каре Поарта съ ва

арѣта кѣ вѣпѣ кзѣетаре, ертѣндѣле шї грешелїле, сокотїндѣї ка пе піще оаменї, каре аѣ дрептатѣ пѣмѣрїлор, адекѣ: де а рѣмѣпѣ несѣпѣрацї шї пѣвѣпѣтїдїї.

k) Налта Поартѣ съ фѣгѣдѣїаще: кѣ дѣпѣ дптѣмплѣрїле, че съ вор дптѣмпла ла ачесте 2 Принципатѣрї, съ фїе словоѣ де а ворѣ Елчїї Аѣтократорїчїї Кѣрдї а Рѣсїї пентрѣ фолосѣл ачестор 2 Цїнѣтѣрї, кѣчї съ фѣгѣдѣїаще кѣ ва да аскѣлтаре ла асепенѣ черерї, че сѣпт де о потрївѣ кѣ прїетенѣска славѣ, че тревѣе съ аївѣ дппѣрѣдїїле дптрѣ еле. — Капетеле ачестїї дппѣчїрї сѣпт 28, дпн каре, пентрѣ дрептѣдїїле Валахїї кѣпрїнде пѣмаї чел де 1, шї чел де ал 16-мѣ.

Капетеле де дпвоїрї черѣте ла апѣл 1783 De-кемвріе 28.

§. Кап. 1. Амѣндѣоао дппѣчїтелѣ пѣрдїї вор пѣзї пентрѣ тоатѣ времѣ, шї кѣ пічі о скїмѣваре, дптокмїрѣ а драгостїї дела Каїнарцїк, фѣкѣтѣ дп апѣл 1774. Дптокмїрѣ хотарѣлор ла 1775. Дескѣлшїрѣ ла 1779. Шї дпвоїрїле асѣпра негодѣлї ла 1783, скодїндѣсѣ капѣл де ал дої-лѣ дела пачѣ, че саѣ фѣкѣт ла 1774; шї чел де ал доїлѣ, ал треїлѣ, шї ал 4лѣ Кап дпн арѣтата дптокмїре ла 1779; каре капете, де акѣм дппаїпте вор рѣмѣпѣ фѣрде пічі зп темейѣ, ла амѣндѣоао дппѣрѣдїїле. Дар фїїнд кѣ ла пѣмїтѣл ал 3лѣ Кап. де ла апѣл 1774 съ гѣсѣще дескѣлшїт: кѣ четатѣ Озѣ, шї векѣ еї копрїндере тревѣе, кѣм маї паїпте аѣ фост, съ рѣмѣе сѣпт стѣпѣнїрѣ Пордїї; аша дар ачѣ дескѣлшїре тревѣе сѣшї аївѣ тоатѣ пѣтерѣ шї де акѣм дппаїпте.

§. Кап. 2. Прѣ пѣтернїка Кѣрте а Рѣсїї, дппрезѣпѣнд ла дппѣрѣдїїа еї; мїка

Татаріе, Кримъ, Островъ Таманіъ къ тоате челе де prin прежър вълді, сате, вані, четъді, четъді ші Кътва, че есте афаръ де гърла Кътва, воеце ка тоате ачесте де акъм дпнапте, съ рѣтже дп десъвѣршитъ стѣпжніре а дпнпърѣдіі Рѣсіі, фърде а пѣтѣ чіневаш съ се дппотривѣскъ ла десінеш воінда Рѣсіі, нічі съ маі дптрєвїндѣзе чіневаш ачеле дрептѣді, пе каре фърѣ дрептате лѣѣ лѣат Ханіі Татарімор дп дпнѣтѣ локѣлѣ ші четъдіі Создакалєсі, каре де астѣзі дпнапте трєвѣе съ се кѣноаскъ: къ фърде нічі о попріре есте ал палтіі Порді, кѣм ші четатѣ Озѣ, къ тот дпнѣтѣ еі, ва рѣтжнѣ тот ла Поартѣ; ші нічі о алтѣ пѣтере пѣ ва пѣтѣ съ се лѣзде, къ аре врео дрептате асѣпра ачєдіі четъді.

§. Кап. 3. Фінд къ гърла Кътва, че есте дп Епархіа Кътва, трєвѣе съ фіе хотар ла ачесте амѣндѣоо стѣпжнірі; пєтрѣ ачѣа прѣ пѣтерніка дпнпърѣдіє а Рѣсіі ласъ тоате пѣтѣрїле Тѣтарімор, ші тот локѣл, че есте дпн коаче де ачастъ пѣмітѣ гърлѣ, адекъ: дптрѣ ачастъ гърлѣ ші дптрѣ Евзіно Понт. Ачастъ дпвоїре съ ва дптѣрі, атѣт де аѣтократоріѣска тѣрїре а дпнпърѣтєсіі а тоатѣ Рѣсіа; кѣт ші де мареле Сѣлтап, дптѣрїндѣсъ къ ачеле овїчѣбіте мїжлоаче маі папте дѣ сѣвѣршїрѣ сорокѣлѣ де 4 лѣні, сокотїнд ачел сорок, дпн зїоа ачєстіі дпвоїрі. Ші сѣвѣршїрѣ еі, съ се факъ аїчі дп Царїград, дптѣрїндѣсъ ші де ачєї 2 къ деплїпѣ пѣтере Міністрїі prin печєділе лор. Саѣ дат ла апѣл 1783 Декєтврїє 28.

Іар дѣпѣ 4 апї ла 1787, Август 3. Іарѣш саѣ дескїє рѣсвоїѣ дптре ачесте 2 пѣтерї, каре рѣсвоїѣ дѣпѣ 5 апї контепн-

дѣсъ, іарѣш саѣ дппгѣчїт дѣпѣ легѣтѣрїле челе маі дела вале.

(Вор ѣрма)

ЛЪВНТРЪЛ БІСЕРІЧЕІ СФ. МОРМАНТ.

дптре пѣтєроаселе монѣментѣрї а Ієрѣсалїмѣлѣ, каре ні дпсѣтпєазѣ історїа сѣѣнтѣ, ші каре дпдєатпѣ аколо кѣдетѣл креціпѣлѣ спре евлавїє ші стєренїє, есте маі алєс бїсєрїка сѣѣнтѣлѣ Мормант, пєтрѣ-къ еа фїнд локѣл дптрѣнїреї евлавїошїлор пєлєрїні дпн тоате пѣрѣїле лѣтєї, аѣ дпѣлѣат Ієрѣсалїмѣл ла рапѣл зпєї полїтії сѣпте, ші с'аѣ фѣкѣт пєтрѣ тѣртѣрїсїторїі креціпїтѣдєї зп обїєкт де чєа маі адѣкѣкѣ дпвїнаре ші сєвас, кѣчі пє ачєл мїк лок пє каре еа есте зїдїтѣ, саѣ сѣвѣршїт лѣкрѣл чєл маі марє, че аѣ възѣт лѣтєа, ші рєлігіа поастрѣ аѣ сєрѣат чєл маі стрѣлѣчїт трїзмѣ а дѣтпєзєїрєї сале prin моартєа ші дпвїєрєа D. Іс. Хс. Бїсєрїка Сф. Мормант се алѣтѣѣѣе а пѣтє дпн трїї бїсєрїчі, каре дпсѣ тѣстрєлє сѣпт дппрєзнатє сѣпт зп аѣопєрєтѣнт алѣтѣратє фїнд де ла вєст спре ост. Ачєа каре маі алєс се пѣтєѣе а Сф. Мормант есте ла вєст, лѣпгѣ ачєаста се афѣл ачєа а тѣптелѣї Калварїі ші лѣпгѣ ачєаста маі спре рѣсѣрт бїсєрїка аѣлѣрєї сѣптеї Крѣчї.

Бїсєрїка дпсаш есте зп монѣмент тѣрєѣ ші прє фрѣтос дпн тїмпѣл вїзантїѣ, ші дптрєчє пє тоате алтєлє де ачєст фєл дп подоавє, фрѣтсєѣѣ, ші тѣєстрїє архїтєктонїкѣ, пѣп ші пє бїсєрїка Сф. Сѣфїєї дпн Констатпнѣполї каре се сокотєѣе ка

зи модел а ачелеі архітектврі. — Де ши вісеріка Сф. Мортант нэ аре акѣм ачае фортъ дп каре саѣ zidit de Сф. Елена, маі-ка дпцъратѣлѣ Константин чел mare, пен-трѣ-къ крециніі краі де Іервсалім аѣ твріго ши аѣ дпфрѣмсецато дп феліврите кіпврі, прін каре кѣтрѣ форма чеа дінтѣ византїкѣ саѣ маі адаос дпподовірі дѣпъ гвстѣл го-тік ши арабїк; дпсѣ къ тоате ачесте варіе-тѣдї де стїлзрі ши къ крѣпѣтвріле че се вѣд пе фадада еї ка піще лѣкрѣрі а тімпѣ-лѣ ши а вѣрвѣріеї, тоате пѣрділе еї ла зи лок формеазъ зи дптрег прѣ фрѣмос. А-семіне ши партеа ачае дін лѣзптрѣл аде-вѣратеї вісерїчї а Сф. Мортант, каре аѣ аре дп 12 Окт. 1807 къ акоперетантѣл еї чел рѣтанд саѣ фѣкѣт ла лок дп кѣрѣнд дѣпъ ачае къ келтвїала Гречїлор ши дѣпъ плапѣл зпвї архїтект грек дін Константіно-пол нѣміт Кофеано Калфа, пѣстрѣндѣсе дптрѣ челе де кѣпїтеніе форма чеа де маї пайнте.

Прїдїреа че дпфѣдошазъ ачаестѣ сѣжнтъ zidire, есте дптрѣ адевр импозан-тѣ ши пімерїтѣ, спре а фаче кѣвенїта ім-пресїе асѣпра кѣцетелор, потрївїт къ сѣп-ценїа обїектѣлѣ. Дптрареа де кѣпїтеніе дп вісерїкѣ се афлѣ ла партеа деспре а-теазъ зі. Дпайнтеа ачестїа ла стѣнга се афлѣ сѣпт о камарѣ волтїтѣ шесѣ тврчї пѣзїторї къ варѣ алѣ лѣпцї. Ла дптраре дп вісерїкѣ се веде дпайнте о таблѣ лѣп-гѣреадѣ де марморѣ алѣ, дпкѣпцѣратѣ къ гратї, пе каре саѣ зпс къ пірзрі трѣпѣл Домпѣлѣ Хрїстос де кѣтрѣ Іосїф дін Арі-матеа ши де Nikodim. Ла дреапта се веде зи кафеа; аїче есте локѣл кѣпѣдїнелор дп твріме де 18 палме дп квадрат, ла кареле дѣк тот атѣте скѣрі. Дп фѣнд стаѣ алѣ-

твре дозѣ капеле волтїте, ши аїзме: зна пе локѣл, знде с'аѣ піронїт D. Хрїстос пе крѣче, ши алта пе локѣл, знде саѣ ашезат крѣчеа лѣї дптре чїї дої тѣлхарї, ши знде пѣрѣре ард 15 канделе. Локѣл крѣчеї До-мпѣлѣ есте кѣпѣтѣдїт ши акоперїт къ табле де ардїнт, пе каре сѣпт сѣпате дп лімба гречеаскѣ кѣвїнтеле Псалмїстѣлѣ: „аїче аѣ сѣвѣршїт Дѣмнезеѣ ши Домпѣл тѣлтвїреа ла мїжлокѣл пѣтѣнтѣлѣ дпайнте де сѣте де ані.“

Дптре ачест лок ши дптре локѣл крѣ-чеї тѣлхарїлѣлѣ дін стѣнга, се аратѣ о крѣ-пѣтврѣ дп стѣпѣѣ, каре се зіче къ саѣ дїспїкат дп времеа пѣтїміреї Длѣї Хрїстос. Сѣв параклісѣл Сф. крѣчї се афлѣ ачел а Сф. Апостол Іоан, дппайнтеа кѣрїа ста о-дїнеорѣ секрїеле де пеатрѣ ачелор дптѣ краї крециніі де Іервсалім, Готфрїд де Бѣ-лон ши Балдѣн, дпсе ачесте саѣ дѣрмат дп зрѣтѣ де кѣтрѣ Гречї, карї аѣ астѣпат къ іпсос пѣн' ши дпскрїсѣрїле ашезате пе пѣрете. Коворѣнд дп жос пе скѣрїле сѣс дпсемпате, ши дпдрептѣндѣне спре дреа-пта, аїзпїем ла колона, лѣпгѣ каре саѣ дпкоронат ши саѣ батѣкорїт D. Хрїстос; ши маї департе тот дп ачае дїрекѣїе пе 21 трепте ла параклісѣл Сф. Еленеї, мї де аїче пе 11 скѣрї дп жос ла локѣл, знде саѣ афлат крѣчеа Мѣлтвїторїлѣлѣ лѣпгѣ ачеле а челор дої тѣлхарї.

Апроапе де дптрареа дп параклісѣл Сф. Еленеї се маї дпсемпѣазъ локѣл, знде осташїї аѣ дппѣрїдїт хайеле Домпѣлѣ. Де аїче спре теазъ поапте ажѣпїем ла параклісѣл лѣї Лонгїн, кареле дѣпъ че аѣ дппѣс къ сѣлїца воаста тѣлтвїторїлѣлѣ се зіче, къ аѣ фѣкѣт тѣлцї ані покѣпцѣт дп ачест лок, ши де аїче спре аїсѣ песте

кѣтева трепте ла параклісѣ Гречіѣ, вѣде о вортъ рѣтѣндѣ кѣ диаметръ де 2 палме се дѣсетвѣазъ ка кентрѣл пѣтѣнтѣлѣ. Мергѣнд де аиче дѣнаите спре апѣс, апоі тріі зѣці кѣ гратіі афѣлтоаре дѣтре довъ колоане лате, дѣк дѣ вѣсеріка сѣдѣнтѣлѣ Мортѣнт.

Ачеаста фортеазъ вѣ цѣліндръ аконеріт кѣ о кѣполѣ, а кѣрѣа диаметръ есте де 72 паші. Дѣвъ колонѣде зѣна пѣсте алта се дѣнтінд дѣ жѣрѣл пѣредіѣлор рѣтѣнѣі а вѣсерічеі. Кѣцѣола аре ла мѣжѣлокѣл чел маі де сѣс о фереастръ маре рѣтѣндѣ, каре ла марѣнеа чеа де сѣс а колоанеі де астѣзі, се веде дѣ партѣ, пріѣн каре вѣсеріка капѣтъ а еі лѣмінѣ, дѣрѣнт сѣнт дѣнса се дѣфѣдошазъ пріѣнторіѣлѣ Сѣ, Мортѣнт. Zidirea кѣ тѣрпѣшорѣл дѣн мѣжѣлокѣл вѣсерічеі аконере о стѣнкѣ дѣлѣцѣатъ прѣсте полѣтѣра вѣсерічеі, ші кѣпрінде дѣ лѣвѣнтрѣл еі параклісѣл дѣдѣрѣлѣ ші а Сѣ, Мортѣнт. Амѣндозъ ачесте ла вѣ лок аѣ дѣмпреѣцѣрѣме 70 паші ші о дѣлѣцѣме ка де 50 палме. О зѣще дѣче маі дѣнтѣ дѣ параклісѣл дѣдѣрѣлѣ, че есте дѣвѣрѣнат кѣ адѣмаск рошѣ, ші зѣнде се афѣл театра, де не каре дѣдѣрѣл аѣ дѣстѣт мѣропѣсіѣлор дѣвѣереа Домѣлѣлѣ. Де аиче тѣрѣдѣнд пріѣн о зѣще мѣкъ, ла каре сѣдѣнзѣрѣ о пердеа де стофѣ де мѣтѣсѣ кѣрѣтѣзіе, арѣнѣем ла ал доіле параклісѣ. Аиче се афѣл мортѣнтѣл дѣмнезѣескѣлѣ пострѣ мѣнтѣторіѣ, ачел мортѣнт, дѣспре кареле Шѣтоѣрѣан нѣмеріт ворѣеде зѣкѣнд: „Кѣ ачест мортѣнт дѣнтре тоате мортѣнтѣрѣле пѣтѣнтѣлѣ, есте сѣнгѣрѣл, кареле ла жѣдекѣта де апоі ѣк ва скоате вѣ морт дѣн тѣрѣнѣл.“

Локѣл, дѣ мѣжѣлокѣл кѣрѣзіе се дѣпалѣцѣ сѣ. мортѣнт сѣнат дѣ стѣнкѣ, ші

дѣвѣрѣкат кѣ мортѣнт алѣстрѣе, есте фѣарте стрѣнт, ші аре нѣмаі 8 зѣрѣ лѣнѣіме; ші 7 дѣпѣлѣцѣме. Саркофѣгѣл дѣсѣш аре о лѣнѣіме де 6, лѣцѣме де 3, ші адѣнѣіме де 2 палме. Алѣтѣре се афѣл кѣдрѣл зѣці Артѣст Іспаніѣл, че дѣфѣдошазъ дѣвѣереа Домѣлѣлѣ Хрѣстѣс. Локѣл есте аѣпа де стрѣнт, дѣкѣт нѣмаі 3 сѣѣ чел мѣлт патѣрѣ персоане пот аиче фѣче рѣгѣчѣлѣ де одѣтѣ. Пѣредіі стѣнѣчеі сѣнт дѣвѣрѣкѣці кѣ мортѣнт алѣ. Чѣнѣзѣчѣ де канделе де арѣнт, каре ард зѣза ші поаптеа пріѣнѣзѣск о дѣпѣдѣшалѣ, ші мѣкар кѣ сѣс сѣнт фѣкѣте рѣскѣлѣторі, тотѣшѣ волта есте негрѣтѣ де фѣм. Ачесте маі сѣс арѣтѣте локѣрѣ ші параклісѣрѣ, че кѣпрінде вѣсеріка сѣ, мортѣнт, се афѣл дѣ стѣпѣнѣіреа део-сѣвѣтелѣр кѣнѣсѣі кѣрѣнѣнѣці.

Сѣ, мортѣнт есте аѣтѣ а Кѣтоліѣлор; іеі лаѣ доѣдѣнт а доѣа оарѣ ла 1690 пріѣн мѣжѣлѣреа лѣл Лѣдовіѣ ал XIV., дѣнт че де ла 1674 дѣл апѣкасѣрѣ Грѣціі. Ачест дѣн зѣртѣ се афѣл дѣ стѣпѣнѣіреа локѣлѣ рѣстѣнѣіреі; параклісѣл Сѣ, Еленеі есте а Арменіѣлор ші Кѣпѣці аѣ о орѣторіе мѣкъ. Чеа дѣнтѣа вѣзіѣт кѣстѣсѣе 53 леі де персоанѣ, ші нѣмаі дѣн зѣле де сѣрѣѣторі есте дѣнтрѣреа словѣдѣ.

(Din I. A.)

С. С. Б.

Кѣталогѣл кѣрѣдѣлор де четіт дѣн вѣ-
блѣѣотека Акадѣміеі Мѣхаілене дѣн
Іаші.

(Кѣпет.)

Гѣлескѣ Іордѣкі. Бѣгѣрѣі де сѣмѣ аѣзіѣра
Кѣпоанелѣр гѣратѣічѣці. Бѣкѣрѣці 1840.
1 v. in-4°.

- Лѣка К. Діакоповічі. Граматіка. Бѣда 1822.
1 v. in-8°.
- Ноея пі Шапсал. Граматіка французь прелѣкратъ de Т. Кодрескѣ. Іашіі 1841.
1 v. in-8°.
- Сезлеско Георгіе. Граматіка ромѣнеаскѣ. Іашіі 1855. 1 v. in-8°.
- Паэліні В. грам. Ромѣно-латінъ. Іашіі 1840. 2 v. in-8°.
- Асаки А. Г. Поезіі феліэріте. Іашіі 1838.
1 v. in-8°.
- Арістомен-ші Горго. Трад. de В. Дрѣгічі. Іашіі 1840. 2 том. in-8°.
- Архіва Ромѣнеаскѣ, de М. Когьлічеанъ. Іашіі 1840. 1 v. in-8°.
- Віктор Хѣго. Анцело. Трад. de К. Негрѣдці. Бѣкѣреціі 1837. 1 врожъ-in-8°.
- Волтер Хапріада. Трад. de Комс. В. Погор. 1838. 1 v. in-8°.
- Гонзалв de Кордова. Трад. de А. Васіліз. Іашіі 1840. 2 том. in-8°.
- D. P. Скріері. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Дача Літераръ. Іашіі 1840. 1 том. in-8°.
- Доічі А. Фавъле. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-12°.
- Дізмас А. Антоні. Драмъ љн 5 акте. Трад. de А. Хрісовергі. Бѣкѣреціі 1837. 1 врожъ-in-8°.
- Карадеали К. Скріері. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Регнард. Демокріт, comedie љн 5 акте. Трад. de D. Скавінскі. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-12°.
- Рѣт поетъ вѣлікѣ љн 3 Іділе традѣсъ de Мпа Ертіона Асаки. 1839. 1 врожъ-in-8°.
- Трејзечі de ані саѣ Віеаца жѣкѣторіэлзі de кѣрці. Трад. de К. Негрѣдці. Іашіі 1835. 1 врожъ-in-8°.
- Флоріан. Естела пастораль, трад. de К. Страт. Іашіі 1839. 1 врожъ-in-8°.
- Фавіан В. П. Географіе елементаръ éd 2^a. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Ровінсон Крѣзое с'аѣ љнтѣмплѣріле челе мінэпате а зні тѣлѣр. Трад. de пе лімба французаскѣ de Сард. В. Дрѣгічі. Іашіі 1835. 2 том. in-8°.
- Кайданов Іван. Історіа Імперіеі Росіеі. De А. Г. Асаки. Іашіі 1832. 2 v. in-8°.
- Кантімір D. Прінг. Хронікѣл Романо-Молдо-Валахілор. Іашіі 1836. 2 v. in-8°.
- Маіор Петрѣ, деспре љичепкѣл Ромѣнілор љн Dакіа 2ª edіціе. Бѣда 1834. љн v. in-4°.
- Сезлескѣ Г. Пах. Хронологіа пі Історіа зніверсалъ. Іашіі 1837. 2 v. in-8°.

Фѣртішаг de Газете.

Кѣтева Жѣрнале, дінтре каре пѣтмім сінгѣр ачестеа: „Spiegel“ дін љнгаріа, „Erdélyi Hiradó“ дін Клѣж пі „Siebenbürger Wochenblatt“ се ваіеръ пі маі de кѣрѣнд, кѣткѣ ексеплареле респектївелор жѣрнале еспедзіте кѣ чеа маі таре акѣратецѣ, тотѣш ла зпеле локѣрі пічі de кѣт пѣ а жѣнг регзлат. Анѣміт „Spiegel“ пе љнкре дінчеазъ, кѣткѣ кїпѣріле de модъ алѣтѣрате ла Фої, пе ла зпеле локѣрі ісе фѣрѣ лѣсѣндѣсе пѣтаї Фоїле. Рекламациі с'аѣ фѣкѣт љв прічіна ачестеа. Сѣ vedem, доар ачелеаш рекламациі вор фї фолосітоаре пі пентрѣ четіторіі Фоїлор поастрѣ. — — —